

Lublin, 16.10.2010 r.

UCHWAŁA
Krajowej Reprezentacji Doktorantów
nr 10/2009/2010
z dn. 16 października 2010 r.

Uchwała w sprawie propozycji zmian do projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Działając na podstawie § 13 ust. 1 pkt 6 Statutu Krajowej Reprezentacji Doktorantów z dn. 1 grudnia 2007 Zarząd KRD przedstawia następującą opinię.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym

Art. 2 ust. 1 pkt. 18h proponowane brzmienie:

18h) kwalifikacje trzeciego stopnia – **uzyskanie** efekt **kształcenia na studiach trzeciego stopnia potwierdzony** w drodze przewodu doktorskiego przeprowadzonego na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, stopnia naukowego doktora w określonej dziedzinie nauki w zakresie dyscypliny nauki lub doktora sztuki określonej dziedziny sztuki w zakresie dyscypliny artystycznej, potwierdzone odpowiednim dyplomem;

- Uzasadnienie -

Uważamy, iż tego typu zapis jest zbieżny z procesem bolońskim mającym na celu wprowadzenie studiów trzeciego stopnia, jako kształcenia specjalistów w danej dyscyplinie naukowej. Zapis ten pozwoli również na wydawanie potwierdzenia uczęszczania na zajęcia na studiach trzeciego stopnia na zasadzie suplementu., o który postulujemy przy art. 6 ust. 1 pkt. 6 w zaproponowanej formie w nowelizacji. Należy docenić wysiłek osób uczęszczających na zajęcia, a które nie mają na tyle determinacji, aby podejść do obrony dysertacji.

Art. 6 ust. 1 pkt. 6 proponowane brzmienie:

6) wydawania dyplomów ukończenia studiów potwierdzających uzyskanie tytułu zawodowego oraz świadectw ukończenia studiów podyplomowych i kursów dokształcających, **a także dokumentów potwierdzających przebieg studiów doktoranckich.**

- Uzasadnienie -

Mając na uwadze fakt, że część osób może nie skończyć studiów III stopnia broniąc dysertację, np. może zmusić ich do tego sytuacja rodzinna lub zdrowotna, zależy nam, aby takie osoby otrzymywały potwierdzenie odbycia studiów, na zasadzie suplementu.

Art. 48 ust. 4 proponuje się skreślenie przepisu:

4. Kobiety stanowią co najmniej 30% składu Komisji. Podmioty, o których mowa w ust. 2, zgłaszają kandydatów w sposób umożliwiający spełnienie tego wymogu.

- Uzasadnienie -

O uczestnictwie w składzie organu winny decydować jedynie aspekty merytoryczne, jakie reprezentuje dana osoba, a nie jej płeć. Jednocześnie należy wskazać, iż w projekcie nowelizacji w odniesieniu do składu RGSW odstąpiono od tzw. parytetów.

Art. 75 ust. 3 proponowane brzmienie:

*Prorektor do spraw studenckich jest powoływany w drodze wyborów. Osoba kandydująca musi uzyskać zgodę większości przedstawicieli studentów ~~i doktorantów~~ w organie dokonującym wyboru. Nie zajęcie stanowiska w terminie wskazanym w statucie uważa się za wyrażenie zgody. **Przepis ten stosuje się odpowiednio do wyboru prorektora właściwego do spraw doktorantów.***

- Uzasadnienie -

Uważamy, że ustęp 3 jest błędnie sformułowany, gdyż na wielu uczelniach prorektorem właściwym ds. doktorantów jest inny niż właściwy za sprawy studenckie. Doktoranci winni mieć wpływ na wybór prorektora odpowiedzialnego za uczestników studiów III stopnia, na zasadach analogicznych jak studenci w sprawie wyboru prorektora właściwego ds. studentów.

Art. 77 ust. 2a proponuje się skreślenie przepisu:

„2a. W uczelni publicznej ta sama osoba nie może być członkiem senatu lub członkiem konwentu dłużej niż dwie następujące po sobie kadencje”

- Uzasadnienie -

Przepis ten może doprowadzić do sytuacji, w której np. dana osoba będąca przez dwie kadencje członkiem senatu jako dziekan, a następnie ta sama osoba wybrana Rektorem nie może być członkiem senatu. Nie można dopuścić do sytuacji, w której osoby przygotowane

najlepiej merytorycznie do pełnienia funkcji dziekańskich i rektorskich będą pozbawiane możliwości kandydowania. Władze dziekańskie i rektorskie wybierane są w wyborach - pozostaje pytanie czy dany zapis jest zgodny z Konstytucją RP.

Art. 78 ust. 2 proponowane brzmienie:

2. Wniosek o odwołanie rektora może być zgłoszony, przez co najmniej połowę statutowego składu senatu uczelni. Wniosek o odwołanie prorektora może być zgłoszony przez rektora, a pisemny wniosek o odwołanie prorektora właściwego do spraw studenckich może być zgłoszony również, przez co najmniej trzy czwarte przedstawicieli studentów ~~i doktorantów~~ wchodzących w skład senatu. **Przepis stosuje się odpowiednio przy odwołaniu prorektora właściwego do spraw doktorantów.**

- Uzasadnienie -

Uważamy, że ustęp 2 jest źle sformułowany, na wielu uczelniach jest Prorektorem ds. doktorantów jest inny niż odpowiedzialny za sprawy studenckie. Zmiana art. 75 ust. 3 mówiący o prawie doktorantów do opiniowania przy wyborze Prorektora ds. doktorantów powinna za sobą nieść odpowiednią zmianę w art. 78 ust. 2 o odwołaniu Prorektora ds. doktorantów.

Art. 94 ust. 1 pkt. 11 Proponowane brzmienie:

11) zadania związane z kształceniem **oraz integracją społeczną** studentów i doktorantów będących osobami niepełnosprawnymi.

- Uzasadnienie -

W punkcie 11 usunięty został zapis mówiący o obowiązku uczelni co do rehabilitacji osób niepełnosprawnych – w ustawie poprzedniej było: „zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów będących osobami niepełnosprawnymi” Uczelnie nie są przygotowane do prowadzenia rehabilitacji leczniczej. Nie należy jednak pozbawiać całkowicie pomocy studentów i doktorantów niepełnosprawnych, uczelnie jako jednostki publiczne, kształtujące również poglądy młodych ludzi powinny promować integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.

Art. 94b ust. 1 pkt. 5 proponowane brzmienie:

5) finansowanie **świadczenia** ~~zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich~~ o którym mowa w art. 200a, dla 30% najlepszych doktorantów, w uczelniach publicznych i niepublicznych.

Art. 94b ust. 5 proponowane brzmienie:

5. W uczelni publicznej przyznana dotacja, o której mowa w ust. 1, zwiększa otrzymaną dotację, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1. **Minister w drodze rozporządzenia określi sposób przyznawania i rozliczania środków na zadania wskazane w ust. 1. z dotacji projakościowej.**

- Uzasadnienie -

Jest niezmiernie istotne aby dotacja projakościowa skierowana do najmłodszych adeptów nauki, doktorantów trafiała w ich ręce. Zaproponowany zapis spowoduje, że środki przeznaczone na wzrost studentów będą wykorzystywane w inny sposób. Należy w ustawie lub odpowiednim rozporządzeniu dokładnie określić jaki procent z dotacji projakościowej ma być przeznaczony dla doktorantów. Uznaniowość Rektorów przy podziale środków może prowadzić do sytuacji, w której to nie doktoranci otrzymają pomoc, a dofinansowywane będą inne zadania. Należy wymagać od uczelni aby dotacja nie zasilała podstawowych zadań i utrzymania uczelni.

Art. 99 ust. 1 pkt 2 proponowane brzmienie:

2) powtarzaniem określonych zajęć na studiach stacjonarnych ~~oraz stacjonarnych studiach doktoranckich~~ z powodu niezadowalających wyników w nauce;

- Uzasadnienie -

Istotą studiów doktoranckich, winno być przygotowanie ich uczestnika do pracy naukowej oraz pomoc w przygotowaniu dysertacji. Utrzymanie brzmienia art. 99 ust. 1 pkt. 2, niesie ze sobą niebezpieczeństwo tworzenia programów studiów doktoranckich nastawionych na zaliczanie ściśle określonych zajęć, a nie na pracę badawczą. Jednocześnie taki zapis może prowadzić do nadużyć ze strony uczelni, gdyż w nowelizacji ustawy dodano art. 99a – zabraniający pobierania dodatkowych opłat za egzaminy poprawkowe itp. Uważamy, iż użyte sformułowanie „niezadowalające” może być różnie interpretowane w zależności od potrzeb – co jest karygodne i godzi w transparentność uczelni publicznych.

Art. 103 pkt. 3 Proponowane brzmienie:

3) Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczona jest na wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów **studenckich i doktoranckich** oraz stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być **mniejsza większa niż 3% proporcja liczby doktorantów do liczby studentów** wysokości dotacji określonej w ust. 2 pkt 1.

- Uzasadnienie -

Uczelnie w swoich zasobach infrastrukturalnych dysponują domami doktoranta – do tej pory ustawa zabraniała remontowania tych domów, co bezpośrednio wpływało na warunki bytowe mieszkających w nich osób. Rozszerzenie zapisu pozwoli uczelniom na remonty tych nieruchomości, co będzie adekwatnie wpływało na poprawę warunków bytowych mieszkających w nich doktorantów.

Przy prognozie zakładającej umasowienie studiów doktoranckich utrzymanie współczynnika podziału środków finansowych do 3% jest nie relatywne do zapotrzebowania wynikającego z dynamicznego wzrostu uczestników studiów doktoranckich. Wprowadzenie proporcjonalnego udziału doktorantów w podziale funduszu stanowi najprostsze i zarazem najbardziej sprawiedliwe rozwiązanie, adekwatne do potrzeb poszczególnych uczelni, bez względu na liczbę kształconych w nich studentów i doktorantów.

Art. 112 Proponowane brzmienie:

1. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych **oraz doktoranci** uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w szpitalach klinicznych lub oddziałach innych zakładów opieki zdrowotnej (szpitali), udostępnianych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej.

2 W udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w ust. 1. Nauczyciele akademicki **oraz doktoranci** uczestniczą na podstawie odrębnej umowy zawartej ze szpitalem klinicznym albo innym zakładem opieki zdrowotnej (szpitalem).

3. Przepisy ust 1 i 2 stosuje się odpowiednio do podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni publicznych działających w zakresie nauk weterynaryjnych.

- Uzasadnienie -

Takie brzmienie przepisu pozwoli na zawieranie odrębnych umów o świadczenia zdrowotne również z doktorantami odbywającymi studia doktoranckie w uczelniach medycznych lub innych placówkach prowadzących działalność w zakresie nauk medycznych. W świetle dotychczasowych przepisów dyrektorzy szpitali i instytutów klinicznych mogą zobowiązywać doktorantów do świadczenia usług medycznych bez uregulowania tej sytuacji od strony prawnej argumentując to, jako obowiązek wynikający z zakresu praktyk zawodowych (powołując się na zapis art.197 pkt. 3).

Naszym zdaniem jest to krzywdzące, gdyż za świadczone usługi medyczne (w dużej mierze również przez doktorantów) szpitale otrzymują gratyfikacje finansową z Narodowego Funduszu Zdrowia, doktoranci, którzy wykonują świadczenia nie są w żaden sposób wynagradzani. Jesteśmy świadomi faktu, iż specyfika zawodów medycznych wymaga łączenia teorii z praktyką, ale uważamy, iż powinno to być oparte na odrębnych umowach, tak jak to ma miejsce w przypadku nauczycieli akademickich. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na fakt, iż udzielanie świadczeń zdrowotnych powinno być jednoznacznie określone w umowie, z której powinny wynikać prawa i obowiązki doktoranta oraz określone ubezpieczenie OC.

Proponujemy wprowadzenie do art. 179 ust. 5 punktu 6:

6) Świadczenia, o którym mowa w art. 200 ust. 1.

- Uzasadnienie -

Obecnie stypendium doktoranckie przyznawana na podstawie art. 200 Ustawy wliczane jest do dochodu uprawniającego do świadczeń pomocy materialnej, stanowi to krok wstecz w stosunku do poprzednich uregulowań, gdzie wszystkie stypendia przyznawane na podstawie ustaw o systemie oświaty, szkolnictwie wyższym i stopniach i tytule nie były wliczane do dochodu. W chwili obecnej osoba otrzymująca stypendium doktoranckie

najczęściej zostaje pozbawiona możliwości ubiegania się o świadczenia pomocy materialnej. Stypendium doktoranckie, z reguły przydzielane w najniższej możliwej wysokości, traci charakter stypendium motywacyjnego o charakterze naukowym, a staje się świadczeniem socjalnym, czy wręcz quasi-wynagrodzeniem za prowadzenie zajęć dydaktycznych. Wprowadzenie takiego zapisu pozwoli doktorantom z biednych rodzin, często z małych miejscowości lub wsi na pobieranie stypendium socjalnego.

Art. 179 ust. 6 proponowane brzmienie:

6. Student jest samodzielny finansowo, jeżeli on lub jego małżonek spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym, od co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o stypendium lub przed złożeniem wniosku o stypendium zawarł umowę o pracę na czas nie krótszy niż okres stypendialny;**
- 2) jego miesięczny dochód ze źródeł, o których mowa w pkt 1 nie jest mniejszy od minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ogłaszanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w miesiącu złożenia wniosku o przyznanie stypendium, pomniejszonego o należne składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczkę na poczet podatku dochodowego;**
- 3) nie złożył oświadczenia o prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami bądź jednym z nich.**

- Uzasadnienie -

Załącznik – Pismo od Rzecznika Praw Doktorantów.

Art. 197 ust. 3 proponowane brzmienie:

Doktoranci studiów doktoranckich prowadzonych w uczelni mają także obowiązek odbywania praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w ich prowadzeniu. Maksymalny wymiar zajęć dydaktycznych prowadzonych przez uczestników studiów doktoranckich nie może przekraczać **sześćdziesięciu** godzin rocznie.

- Uzasadnienie -

Doktoranci są obciążani coraz większą liczbą godzin dydaktycznych oraz dużą liczbą przedmiotów na które muszą uczęszczać, stąd propozycja zmniejszenia liczby godzin do 60-ciu, gdyż zmniejszenie obciążenia dydaktycznego umożliwi sprawniejsze prowadzenie badań oraz szybsze przygotowanie dysertacji na znacznie wyższym poziomie naukowym, a to jest głównym celem studiów doktoranckich. W przypadku pozostawienia w ustawie dydaktyki na poziomie 90-ciu godzin proponujemy zobowiązanie uczelni do wypłacania doktorantowi stypendium doktoranckiego, co będzie de facto formą wynagrodzeniem za wykonaną pracę. Należy potępić fakt „wymuszania” przez uczelnie realizowanie dydaktyki przez doktorantów w oparciu o umowę o wolontariat.

Art. 199 ust. 5 proponowane brzmienie:

5. Stypendium, o którym mowa w ust. 1 pkt. 3, może być przyznane:

- 1) na pierwszym roku studiów doktoranckich - doktorantowi, który osiągnął bardzo dobre wyniki w postępowaniu rekrutacyjnym lub osiągnął dobre wyniki w postępowaniu rekrutacyjnym i posiada znaczące osiągnięcia artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.**
- 2) na drugim i kolejnych latach studiów doktoranckich - doktorantowi, który w roku akademickim poprzedzającym przyznanie stypendium uzyskał bardzo dobre lub dobre wyniki egzaminów objętych programem studiów doktoranckich oraz spełnił co najmniej jeden z poniższych warunków:**
 - a) wykazał się postęпами w pracy naukowej i przygotowywaniu rozprawy doktorskiej,**
 - b) posiada osiągnięcia artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.**
 - c) wykazał się szczególnym zaangażowaniem w pracy dydaktycznej**

- Uzasadnienie -

Taki zapis pozwoli na dodatkowe wyróżnienie osób zdobywających wysokie wyróżnienia sportowe czy wysokie wyróżnienia artystyczne. Stypendium naukowe będzie w tym momencie dodatkowym bodźcem motywacyjnym, które będzie motywowało do dalszej wyężonej pracy naukowej, twórczej i aktywności fizycznej.

Art. 200a otrzymuje brzmienie:

Świadczenie ~~Zwiększenie stypendium doktoranckiego~~ z dotacji projakościowej, o której mowa w art. 94b ust. 1 pkt 5, przysługuje doktorantom wyróżniającym się w pracy naukowej **lub i** dydaktycznej. Tryb przyznawania ~~świadczenia zwiększenia stypendium doktoranckiego~~ określa regulamin ~~ustalony określony~~ przez rektora, **po uzyskaniu opinii właściwego organu samorządu doktorantów**, z uwzględnieniem zasady, iż uprawnienie do otrzymywania tego ~~świadczenia stypendium~~ przysługuje nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów na poszczególnych latach studiów doktoranckich.

- Uzasadnienie -

Zaproponowano dwie zmiany:

Zmieniono zapis zwiększenie na dodatek do stypendium doktoranckiego. Taki zapis pozwoli na wypłacanie dodatku z dotacji projakościowej również doktorantom nie otrzymującym stypendium doktoranckiego. Należy pamiętać, iż Rektor może przyznać stypendium doktoranckie Na wielu uczelniach ten fakt jest wykorzystywany i nie wszyscy doktoranci otrzymują stypendium doktoranckie. „zwiększenia” nie można dokonać od zera.

Druga zmiana dot. wykreślenia „i” oraz wstawienia „lub”. Należy zauważyć, iż nie wszyscy doktoranci mają możliwość prowadzenia zajęć. Nie dla wszystkich starcza godzin na dydaktykę, osoby osiągające sukcesy w pracy naukowej nie powinny być z tego powodu wyłączone z tej dotacji. Nie należy uzależniać przyznawania dotacji projakościowej od prowadzenia dydaktyki, będzie to prowadziło do nie równego traktowania doktorantów oraz demotyowało do dalszej pracy naukowej. Polityka państwa powinna być nastawiona na osiągnięcia naukowe, a nie tylko na kształceniu nowych kadr.

Ustawa o stopniach i tytule

Art. 13 ust. 7 proponowane brzmienie:

7. **Temat rozprawy doktorskiej wraz z jej autoreferatem oraz ~~Rozprawę doktorską~~** z recenzjami zamieszcza się na stronie internetowej szkoły wyższej lub jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewód doktorski. **Temat oraz autoreferat rozprawy doktorskiej ~~Rozprawę doktorską~~** zamieszcza się w dniu podjęcia przez radę jednostki uchwały o przyjęciu rozprawy doktorskiej, a recenzje w dniu ich przekazania przez recenzentów. **Temat oraz autoreferat rozprawy doktorskiej ~~Rozprawa~~** i recenzje pozostają na stronie internetowej co najmniej do dnia nadania stopnia naukowego doktora. Warunek zamieszczenia **tematu oraz autoreferatu rozprawy doktorskiej ~~rozprawy doktorskiej~~** i recenzji nie dotyczy rozprawy doktorskiej, której przedmiot jest objęty tajemnicą chronioną ustawowo.

- Uzasadnienie -

Umieszczenie treści rozprawy doktorskiej w Internecie może iść w konflikcie z prawem autorskim, nieść za sobą stratę dla jednostki w postaci udziału w zysku z ewentualnej publikacji, a doktorantowi może uniemożliwić rejestrację ewentualnego patentu. Dla osób zainteresowanych rozprawa doktorska jest udostępniona w bibliotece.